

आभियान

सप्ताहिक

ABHIYAN WEEKLY

abhiyanweekly40@gmail.com

वर्ष : ३७ / अंक : ३३ / २०७६ चैत ७ गते शुक्रबार

/ 20 Mar., 2020 /

मूल्य रु. १०/-

सुविधा बढाउन प्रदेश प्रमुखको चाकडी

काठमाडौं। कुनैपनि पदमा राजनीतिक नियुक्ति पाएका व्यक्तिहरू नेपाल सरकारप्रति जिम्मेवार हुन्छन्। तर पछिलो समयमा त्यस्तो अवस्था देखिएको छैन। केही समय पहिल न्यायपरिषद जिल्ला अदालतमा न्यायाधीशहरूको नियुक्ति गरेपछि नियुक्त पाउने जिल्ला न्यायाधीशहरू तत्कालिन नेकपा एमालेका पार्टी कार्यालय बल्खुमा गएर पार्टी नेतृत्वालाई धन्यवाद दिएका थिए। उनीहरू पार्टीका कार्यकर्ता भएपनि राजनीतिक दबावमा जिल्ला न्यायाधीशसमा नियुक्त भएकाले उनीहरू हाजिरी बजाउन त्यहाँ गएको भन्दै त्यसको व्यापक विरोध भएको थियो।

पछिलो समयमा नेपाल कम्प्युनिष्ट पार्टी नेतृत्वको
»» बाँकी ८ पेजमा

आइसीयु वार्ड, सिसीयुवार्ड र भेन्टिलेटर कति छन् ? जानकारी देउ सरकार

काठमाडौं। पछिलो समयमा उत्तरी छिमेकी मुलुक चीनमा उत्पन्न भएको कोरोना भाइरस (कोमिड १९) ले विश्वलाई नै आक्रात बनाइरहेको छ। भाग्यवस नेपालमा भने अहिलेसम्म त्यसको प्रत्यक्ष असर परेको छैन। अप्रत्यक्ष असरले गर्दै मुलुकको अर्थतन्त्र नै संकटमा पर्दै गएको छ। कोरोना भाइरसलाई रोकथम गर्न नेपाल कम्प्युनिष्ट पार्टी नेतृत्वको केपी ओली सरकारले अनेक प्रयास गरिरहेको छ। अस्पतालहरूमा आइसीयु वार्डहरू थप्ने निर्णय समेत गरिरहेको छ। २०७२ सालमा गएको भूकम्पको बेलामा समेत विरामीहरूले आइसीयु वार्ड नपाएर छपटाएका थिए। संकट बाजा बजाएर
»» बाँकी ८ पेजमा

साल्ट नै जनताको भरोसाको केन्द्र

काठमाडौं। सरकारले लगानी गरेका धेरै संस्थानहरू अहिले बन्द भइसकेका र त्यस्ता संस्थानहरूमा सरकारको लगानीमात्र डुबेको भन्दै सरकारले ५० प्रतिशत भन्दा कम सेर खामित्व रहेका सार्वजनिक संस्थानमा लगानी विनिवेश (डाइरेक्ट) गर्न अर्थ मन्त्रालयमार्फत अध्ययन सुरु गरेको छ। घाटामा गइरहेका र सञ्चालन गर्नुको औथित्य पुष्टि नहुने संस्थानहरूबाट सरकारले हात फिक्ने भएको

छ। केही दिन पहिला अर्थ मन्त्रालयमा बसेको उच्चस्तरीय समितिको बैठकले सरकारले न्यून शेराय भएका संस्थानको विवरण तयार गर्न अर्थ मन्त्रालयको वित्त क्षेत्र व्यवस्थापन तथा संस्थान समन्वय महाशाखालाई निर्देशन दिएको छ। महाशाखाले हाल सरकारको न्यून शेराय रहेका संस्थानहरूको विवरण तयार गरिरहेको र केही समयभित्री आफ्नो प्रतिवेदन दिएको छ।

कोरोना : अमेरिकाले फैलायो कि चीनले ?

काठमाडौं। अमेरिकी राष्ट्रपति डोनाल्ड ट्रम्पले चाइनिज कोरोना भनेपछि चीनको कम्पारो तातेको छ। चीनले पनि अमेरिकी सेनाले चीनमा आएर कोरोना फैलाएको आरोप लगाएको छ।

चीनले यसरी गम्भीर आरोप लगाइसकदा पनि अमेरिकाले त्यो आरोपको खण्डन गरेको छैन। कोरोना अमेरिकाकै उत्पादन रहेछ कि कसो ? तर चीनले कोरोनाविरुद्ध सफलता हासिल गरिसकेको छ। चीनले जापान, कोरियासम्म पनि व्यापक रूपमा सहयोग पठाइरहेको छ। नेपाललाई पनि के चाहिन्छ, भन भनेको छ। तर नेपाल सरकार रनायुलमा छ। करै भारत, अमेरिकालाई चीनको सहयोग लिउँ कि नलिउँ भनेर सोधिरहेको छ होला।

कोरोना अव अमेरिकी र युरोपलाई सखाप

»» बाँकी ८ पेजमा

सत्ताधारी दलका अध्यक्ष नै सुरु, खोई नेकपा

होइनन्। यस अधिपनि एपेंडिक्साइडको शल्यक्रिया गर्न पनि उनी अस्पतालमा भर्ना भएका थिए। त्यसबेला अहिले जस्तो पार्टी सुस्ताएको थिएन। प्रधानमन्त्री ओली अस्पतालमा रहेदा दाहालको सक्रियता शून्य जस्तै देखिएको छ। जबकि प्रधानमन्त्री ओलीले आपू अस्पताल जानुअर्थि पनि निर्देशन दिएको छ। सरकारले आफ्नो भूमिका निभाएको भएपनि पार्टीले कुनै भूमिका त्यसबेला निभाउन सकेको जस्तै देखिएन। पार्टीका कार्यकारी अध्यक्षको जिम्मेवारी पाएका अध्यक्ष दाहालले त्यसबेला केही सक्रियताका साथ निर्णयका लागि परेका दाहाल पछिलो समयमा चुपचाप बन्दुलाई अर्थपूर्ण रूपमा हेरिएको छ।

»» बाँकी ८ पेजमा

कर्मचारीविरुद्ध मुख्यमन्त्री

काठमाडौं। प्रदेश नं. २ को मुख्यमन्त्री लालबाबु राउतले आफ्नो असफलता र अकर्मयता लुकाउनका लागि सरकारी कर्मचारी र संघीय सरकारमधि गम्भीर आरोप लगाउन थालेका छन्। उनका अनुसार संघीयतालाई डुबाउनका लागि संघीय सरकारबाट प्रदेश सरकारमा आएका कर्मचारीहरूलाई संघीयता डुबाउने तालिम दिएर पठाएको आरोपसम्म लगाउन थाएका छन्। मुख्यमन्त्री राउतले प्रदेश सभाको गत फागुन ३० गते बसेको बैठकमा बोल्दै त्यस्तो अभियक्ति दिएका हुन्।

प्रदेश नं. २ को प्रदेशसभा बैठकमा सत्ताधारी दलकै सांसदहरूले मुख्यमन्त्री राउतको राजिनामा माग गरेपछि त्यस्तो अभियक्ति दिएर राउत जोगिन खोजेका थिए। चालु आर्थिक वर्षमा प्रदेश नं. २ सरकारले उपभोक्ता समितिमार्फत प्रदेशसभा गराइएका विकास निर्माणका कामको ८६ करोड रुपैया भुक्तानी नभएको

»» बाँकी ८ पेजमा

तागीलाई www.abhiyanonline.com.np ता पनि पढ्न सकिन्छ।

सभामुख र अध्यक्षबीचको द्वन्द्वको मारमा संसद

संसदीय काम कारबाही समेत प्रभावित

गरेको भन्दै अध्यक्ष तिमिलिसनाले बैठक नै बिहिकार गरेका थिए। अध्यक्ष तिमिलिसनाका अनुसार सभामुख एकलौटी ढाँगले अधि बद्न खोजेको भन्दै आपत्ति जनाउँदै आएका छन्। तत्कालिन नेकपा एमाले र माओवादी केन्द्रबीच एकता भएको भएपनि संसदीय काम कारबाहीमा भने पूर्वत एकाकी दुई कित्ता देखिएको छन्। विधेयकमाथिको छलफलमा समेत सांसदहरू दुई कित्ता मारमा बाँडिने गरेका र पदाधिकारी नै फकर फरक दलका जस्तो भएर सोही अनुरूपको व्यवहार देखाईरहेका छन्।

सापकोटा सभामुखमा निर्वाचित भएपछि संसदमा रहेका करार सेवामा रहेका कर्मचारीहरूलाई स्थाद थप गर्नुपर्ने पक्षमा थिए ती कर्मचारीहरूलाई तत्कालिन माओवादी केन्द्रकी सदस्य ओनसरी धर्ती मगर सभामुख भएका बेला नियुक्त गरेकी थिएन् त्यही कारण सभामुख सापकोटालाई स्थाद थप गर्नुपर्ने पक्षमा थिए भने अध्यक्ष तिमिलिसना नयाँ कर्मचारी भर्ना गर्ने पक्षमा रहेका थिए। यहि विषयमा विवाद बढेको थियो, अन्त्यमा

»» बाँकी ८ पेजमा

**prabhu
GOODLUCK SAVING**
“पढ्दै कमाउँदै”

STUDENTS
BE SMART
WITH
SMART INVESTMENT

Bonus of Rs.100
with New Account

SPECIAL OFFER

- Free DEMAT Account and MeroShare
- Free eBanking, Mobile Banking & Debit Card
- Free ABBS charge and many more....

prabhu BANK

Toll Free No.: 16600107777
www.prabhubank.com

Prabhu Building, Babarmahal, Post Box no: 19441
Phone: +977 1 4788500, Fax: +977 1 4780588, E-mail: info@prabhubank.com

Conditions Apply*

As India slides into majoritarianism

M Chaudary

In the wake of the international fallout over deadly anti-Muslim riots in Delhi—following protests against the Citizenship Amendment Act—the UN rights chief has moved the Indian Supreme Court against the controversial legislation passed by the Indian parliament.

Michelle Bachelet informed the Indian government about its application to be a third party in a petition brought by a former civil servant. This development came in the wake of communal riots in Delhi in which more than 50 Muslims were killed. Iranian Foreign Minister Jawad Zarif in a tweet also condemned what he called a wave of organized violence against Indian Muslims.

Reacting to these developments, the spokesman of the Indian foreign ministry, Raveesh Kumar, said: "The Citizenship Amendment Act is an internal matter of India and concerns the sovereign right of the Indian parliament to make laws. We strongly believe that no foreign party has any locus standi on issues pertaining to India's sovereignty".

The Iranian ambassador to India was also called to the Indian foreign office and according to the spokesman a strong protest was lodged against the unwarranted remarks which according to him were not acceptable. This however did not deter the supreme leader of Iran, Ayatollah Ali Khamenei, from urging India to confront extremist Hindus and stop the massacre of Muslims. He said "The hearts of Muslims all over the world are grieving over the massacre of Muslims in India"

The foregoing episodes prove beyond an iota of doubt that India has failed to sell the narrative that the issue is an 'internal affair'. It is an issue of human rights as enshrined in the Universal Declaration of

Human Rights to which India is also a signatory. So any issue relating to the abuse of human rights is a matter of universal concern and cannot be dismissed as an internal affair of the country indulging in their blatant violation, what to speak of the massacre of minorities.

Pakistan, particularly Prime Minister Imran Khan has been warning the world about the capture of the Indian polity by the followers of an extremist and supremacist ideology

restricted to condemnation by the international community but even within India there is great resentment over the path being pursued by it. Former Indian PM Manmohan Singh in an article published in 'The Hindu' on March 6 has put things in their right perspective. Perhaps some excerpts from it warrant to be reproduced here.

Noting that he was writing it with a heavy heart, he observed "The truth is that the current situation is very grim and

"Delhi has been subjected to extreme violence over the past few weeks. We have lost nearly 50 of our fellow Indians for no reason. Several hundred people have suffered injuries. Communal tensions have been stoked and flames of religious intolerance fanned by unruly sections of our society, including the political class. Institutions of law and order have abandoned their dharma to protect citizens. Institutions of justice and the fourth pillar of democracy, the

toxic social climate and foster national unity. Three, it should put together a detailed and meticulous fiscal stimulus plan to boost consumption demand and revive the economy."

The noteworthy thing is that, while lamenting the killings as a result of the communal violence, he has clearly said that the communal tensions had been fomented and religious intolerance was fanned by the unruly sections of society, including the political class, which was an implied reference to the BJP. He has also blamed the law-enforcement agencies for not protecting the citizens also demanding withdrawal of the CAA. Manmohan Singh has admitted that the steps taken by the BJP government have vitiated the secular spirit of India and the sectarian violence was a stigma on Gandhi's India.

The BJP government like Hitler has first started targeting minorities within India, particularly Muslims and also shown its intentions to pursue the implementation of the Hindutva philosophy even beyond its borders. The unilateral ending of the special status of IOK, bifurcation of it into two territories and their inclusion in the Indian Union as well as the aggressive posture towards Pakistan as demonstrated on February 26 last year, are ranting manifestations of its likely repercussion in regards to regional peace and security.

The world community, particularly the UN as a peace-making body, needs to take immediate notice of what India is doing to minorities and what it has done in IOK in blatant defiance of UN resolutions – before it is too late. Merely reiterating that the solution to the Kashmir issue must be found in accordance with the UN charter and the relevant resolutions of the UNSC is not going to help. Practical measures need to be taken in that regard.

of Hindutva and the likely consequences within and outside India. He was particularly right on the money in saying that through the promulgation of the Citizenship Amendment Act (CAA) and National Register of Citizens, India was engaged in systematic efforts to discriminate against, marginalize and disenfranchise minorities, particularly the Muslims. The violence and targeted killing of Muslims, desecration of their places of worship is not only a matter of grave concern for the Muslim world, but also for the international community.

The situation created by the BJP government in India is not

morose. The India that we know and cherish is slipping away fast. Willfully stoked communal tensions, gross economic mismanagement and an external health shock are threatening to derail India's progress and standing.

"It is time to confront the harsh reality of the grave risks we face as a nation and address them squarely and sufficiently. India faces imminent danger from social disharmony, I deeply worry that this potent combination of risks may not only rupture the soul of India but also diminish our global standing as an economic and democratic power in the world.

media, have also failed us.

"Every act of sectarian violence is a blemish on Mahatma Gandhi's India. Just in a matter of few years, India has slid rapidly from being a global showcase of a model of economic development through liberal democratic methods to a strife ridden majoritarian state in economic despair.

"It is my belief that the government must quickly embark on a three point plan. First, it should focus all energies and efforts on containing the COVID-19 threat and prepare adequately. Two, it should withdraw or amend the Citizenship Act, end the

भुसालको फुडँकी

काठमाडौं। ओली सरकार भ्रष्टाचारी भयो, कम्प्युनिट छुँ भन्न पनि लाज लाग्छ भन्ने घनश्याम भुसाललाई प्रम ओलीले कृषि मन्त्री बनाइदिए। के के न लछारपाटो लगाउलान् भनेको त उनी पनि कृषि माफियाकै माकुरे जालोमा पो फसेछन्।

बल्क आएर उनले भनेका छन्- कृषि उत्पादन विक्री भएन भने सरकारले किनिदिन्छ। उख्यु किसानले ७ वर्षदेखि उखु बेचेको मूल्य पाएका छेन्। बेचेको उखुको मूल्य दिन दिलाउन नसक्ने घनश्याम भुसालले कृषि उत्पादन किन्ने कुरा फिकेका छन्। किनेर देखाउ त ?

यद्यपि उनले कृषि उत्पादन व्यवस्थाका पाँच नीतिगत आधारहरू-

- उत्पादन सामग्रीमा अनुदान
- सबै किसानको घरदैलोमा प्राविधिक सेवा-टेवा
- सस्तो र सुलभ ऋण
- बाली तथा पशुपन्थी बीमा
- न्यूनतम बचतको ग्यारेण्टी गर्ने घोषणा गरेका छन्। कागजमा जिति घोषणा गरे पनि भयो। गर्नसक्ने केही होइन। यी कमरेडको खुट्टीपनि देखियो।

www.imeremt.com.np

धिटो, धरिटो र भरपर्दो माध्यम
आइएमई बाटै पैसा पठाओं

Toll Free
16600 151515

+977 1 4430600   info@imeremt.com.np
+977 1 4425800   facebook.com/imeremt

ime

पद्धत्यौ हाती बसीकन सँगै वेद, बाइबल, नमाज
पसेकेही नरपशुहरु ध्वस्त पारे समाज ।

मन्यो ज्यूदै त्यो जस्ले बिर्सियो देशको माटो
बाँच्यो त्यो मर्रे पनि जस्ले ससिक्खयो देशको माटो ।

कायर भरर पटक पटक मर्नुभन्दा
बहादर भरर एकै पटक मर्न सकौ ।

- अभियानवाणी

अभियान

सरपाठकीय

सरकारकै बोलीका कारण कृतिम अभाव

उत्तरी छिमेकी मुलक चीनबाट सुरु भएको कोरोना भाइरस (कोभिड-१९) ले गर्दा विश्वभरमै एक प्रकारको आतंक सिर्जना भएको छ । अहिलेसम्म विश्वका १ सय ६५ वटाबन्दा बढी मुलकमा त्यसको असर परिहरेको छ भने भफडै ६ हजार ५ सयले ज्यान गुमाइसकेका छन् । नेपाल पनि कोरोना भाइरसको मारमा परेको भएपनि अहिलेसम्म नेपालमा कसैले ज्यान गुमाउनु परेको छैन भने रोग लागेको प्रमाणितसम्म भएको छैन । नेपाल र नेपाली जनताको लागि यो खुसीको कुरा हो । विश्व अर्थतन्त्रमा नै यसको प्रत्यक्ष असर परिहरेकोले गर्दा तेपाल पनि त्यसबाट अछुतो रहन सक्दैन । सरकारले आफ्नो नीति तथा कार्यक्रम मार्फत त्याएका योजना आयोजनाहरू समेत प्रभावित हुने अवस्था देखिएको छ । कोरोना भाइरसले गर्दा अन्य आयोजना र योजनाहरूको रकम कट्टा गरी जनताको स्वास्थ्य उपचारमा लगाउनुपर्ने र स्वास्थ्य उपचारका लागि स्वास्थ्यमन्त्रालय लगायत अन्य पूर्वाधारमा ठुलो मात्रामा खर्च गर्नुपर्ने भएकाले अर्थतन्त्रमा नै नकारात्मक असर पर्नसक्ने देखिन्छ ।

नेपाली जनतामा समेत कोरोना भाइरसको ड्रले गर्दा उपभोक्ताहरूले आफूलाई आवश्यक पर्ने दैनिक उपभोग्य बस्तुहरूको ठुलो मात्रामा भण्डारण गर्न थालेका हुनाले बजारमा उपभोग्य बस्तुको अभाव सिर्जना हुन थालेको छ । बजारबाट ग्यास हराउन थालेको भन्दै उपभोक्ताहरूले ग्यास नपाएको आक्रोश सरकारमाथि पोख्न थालेको छ । दक्षिणी छिमेकी मुलुकबाट ग्यासको आपूर्ति भइरहेको भएपनि सरकारी उच्च तहका व्यक्तिहरू र नेपाल आयल निगमका उच्च तहका पदाधिकारीहरूबाट अलग अलग अभियर्ति आएकाले जनताले कसलाई विश्वास गर्ने भन्नेमै दुविधा देखिएको छ । ग्यासको आपूर्तिमा कमी नआएको भन्दै सरकारले आवश्यकता भन्दा बढी ग्यास घर घरमा भण्डारण नगर्न जनतालाई अनुरोध गरेपनि जनताले सरकारको अनुरोधलाई विश्वास गर्न सकिरहेका छैनन् । नेपाल र भारतको सीमामै ग्यासको अभाव भएको सूचना टास्न थालिएको छ । यसरी ग्यासको कृत्रिम अभाव सिर्जना गर्नेहरूमाथि सरकारले कारबाही गर्न नसक्दा सरकारको असफलता र अकर्मण्यताको सिकार जनता भएका छन् । भारतबाट पर्याप्त मात्रामा ग्यास आयात भइरहेको अवस्थामा ग्यासको अभाव किन भयो भनेर सरकारले भन्न सकिरहेको छैन । सरकारको नालायकीपन र असक्षमताले गर्दा नियमित रूपमा ग्यास आयात भइरहे पनि जनताले पर्याप्त मात्रामा ग्यास नपाउनुले गर्दा प्रमाणित हुन्छ सरकार असफलताको मार्गतर्फ उन्मख हैंदै गएको छ भनेर ।

हालैमात्र ग्यास उद्योगीहरूले बजारमा ग्यासको अभाव हुनुमा कागुन महिनामा नेपालीहरूको होली पर्व परेको र होली मनाउन चालकहरू घर गएका र तीन दिन लगातार सरकारी विदा परेको हुनाले त्यसबेला ग्यास आयात न भएकाले ग्यासको अभाव भएको बताएको छ भने उद्योग वाणिज्य तथा आपूर्तिमन्त्री लेखराज भट्टले हालै तीन महिनाका लागि पुग्ने ग्यास स्टक रहेको भन्दै जनतालाई ठुलो मात्रामा घरमा ग्यास भण्डारण नगर्न सार्वजनिक रूपमै अनुरोध गरेका थिए । मन्त्री भट्टको भनाईलाई विश्वास गर्न सकिने आधारहरू देखिएका छैनन् । तीन महिनाका लागि ग्यास स्टक राख्ने संयन्त्र नेपाल सरकारसँग छैन । एक दुई दिन ग्यासको आपूर्ति न भएको खण्डमा ग्यासको हाहाकार हुन्छ । मन्त्री भट्टको भनाईबाटै मुलुकमा ग्यासको अभाव भएको अर्थ लगाएर उपभोक्ताले ठुलो मात्रामा घर घरमा ग्यासको भण्डारण गरेका हुनाले पनि ग्यासको अभाव भएको र वितरण प्रणाली नै गलत भएकाले र आपूर्तिमै समस्या देखिएकोले बजारमा ग्यासको अभाव भएको सत्य हो । सरकारले जनतालाई विश्वास दिलाउन सक्ने वातावरण सिर्जना गर्न सकेन । २०७२ सालमा गएको भूकम्पका बेलामा समेत ग्यासको अभाव भएको थियो । त्यसबेला निश्चित मात्रामा मात्र ग्यास आपूर्ति हुने गरेको थियो कारण थियो भारतले लगाएको आर्थिक नाकाबन्दी । तर अहिले त्यस्तो अवस्था न भएपनि ग्यासको कृत्रिम अभाव हुन भनेको सरकारको असफलता र सम्बन्धित मन्त्रीको नालायकीपन बाहेक अन्य केही हन सबैदैन ।

पछिल्लो समय सरकारी उच्च तहका पदाधिकारीहरू नै एक हप्ताभित्रमा ग्यासको सहजता हुने बताउन थालेका छन्। तिनै पदाधिकारीहरूले पहिला ग्यासको अभाव नभएको बताउँदै आएका थिए। अहिले उनीहरूको बोली फेरिएको छ किन ? नेपाल आयल निगमले पेट्रोलियम पदार्थको विक्रि वितरण गर्ने भएकाले आधिकारिक रूपमा आयल निगमसँग सम्पर्क गरी वास्तविकता के हो ? भन्ने बुझनुको बदला निगमसँग बुझ्दै नबुझी एकतर्फी हावादारी भाषण गर्ने प्रवृत्तिले गर्दा सरकार बेला बेलामा आफै कफ्नामा फस्ने गरेको छ। अहिले त्यस्तै भएको छ। अहिले बजारमा ग्यास लगायत औषधीहरूको समेत अभाव हुन थालेको छ। यी सबै कृतिम अभाव सिर्जना गरी नाफा कमाउन पल्केका काला बजारियाहरूकै कारण भएकाले अब सरकारले कुनै मोल मोलाई नगरी स्टकमै गएर कृतिम अभाव देखाउने व्यापारी, उद्योगी ग्यास डिपोवालाहरूलाई कारबाही गर्न खुट्टा कमाउनु हुँदैन। सरकारले अनुगमनको नाममा केही गरेजस्तो देखाएतापनि त्यतिले मात्र पुग्न सक्ने अवस्था देखिँदैन। अनुगमन गर्न कर्मचारीको अभाव भए अन्य मन्त्रालयबाट विभागहरूबाट कर्मचारी ल्याएर भएपनि कडा रूपमा अनुगमन गरी ग्यासलगायत अन्य बस्तुको सर्वसुलभ रूपमा उपभोक्तालाई खुवाउने वातावरण मिलाउन हामी जोडादार माग गर्दछौं।

जनता मारा सरकार र पार्टी रमिते कालाबजारियाहरु लुट्मै व्यस्त

देवन्द्र चुडाल

नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी नेतृत्वको केपी ओली सरकार चौतरी विवादको घेरामा तानिएको छ । संघीय संसदमा भण्डे दुई तिहाई मत रहेको ओली नेतृत्वको सरकार अरु कसैको कारण नभएर आफ्नै पार्टीभित्रको आन्तरिक द्वन्द्वले गर्दा दिन प्रतिदिन संकटमा फरव्यै गएको छ । संघीय संसदमा भण्डे दुई तिहाई र ७ वटा प्रदेशमध्येका ६ वटा प्रदेश मै नेकपाको बहुमतको सरकार रहेपनि न त संघीय सरकारले जनताको चाहनानुसार काम गर्न सकेको छ न त प्रदेश सरकारहरूले नै । प्रदेश सरकार गठन भएको दुईवर्ष भन्दा बढी भएपनि कतिपय प्रदेशसभाले राजधानी र प्रदेशको नामाकरण सम्म गर्न सकेका छैनन् । प्रदेशको राजधानी र प्रदेशको नामाकरण गर्न प्रदेश सरकारको दुई तिहाई सांसदहरूको मत चाहिने सम्बन्धानिक व्यवस्था रहेको छ । प्रदेश सभामा प्रदेश नं. २ बाहेक अन्य सबै प्रदेशमा सत्ताधारी दलहरूकै दुई तिहाई मत रहेपनि उनीहरूले प्रदेशको राजधानी र प्रदेशको नामाकरण गर्न सकेका छैनन् । त्यसको एउटै कारण हो नेकपाभित्रको राजनीतिक विवाद । प्रधानमन्त्री केपी ओली र पुष्टकमल दाहाल पार्टीका अध्यक्ष रहेका छन् । त्यसमा पनि दाहाललाई पछिल्लो समयमा पार्टीको कार्यकारी अध्यक्ष बनाइएको छ । नेकपाले छिटो छिटो कार्य सम्पादन गर्न भनेर ९ सदस्यीय सचिवालय समेत गठन गरेको छ । तर पछिल्लो समयमा त्यही सचिवालयमा रहेका नेताहरूकै कारण समस्या उत्पन्न भएको छ । नेकपाको सचिवालयमा रहेका नेताहरूमा प्रधानमन्त्री केपी ओली, पुष्टकमल दाहाल, भल्नाथ खनाल, माधव नेपाल, वामदेव गौतम, विष्णु पौडेल, इश्वर पोखरेल, नारायणकाजी श्रेष्ठ र रामबहादुर थापा रहेका छन् । सचिवालय बैठकले सर्वसम्मत निर्णय गर्न नसक्दा सत्ताधारी दलभित्र असन्तुष्टि जन्मिएको छ । खासगरी कार्यकारी अध्यक्ष पुष्टकमल दाहालले पार्टीका उपाध्यक्ष वामदेव गौतमलाई राष्ट्रियसभामा लगेर सचिवान नै संशोधन गरी प्रधानमन्त्री बनाउने जुन प्रस्ताव सचिवालय बैठकबाट बहुमतको आधारमा गराउनुभयो त्यही नै समस्याको जड रहेको छ । वामदेव गौतम गएको प्रतिनिधिसभाको निर्वाचनमा वर्दिया क्षेत्र नं. १ मा पराजित भएका व्यक्ति हुन् । निर्वाचनमा जनताले नपत्याएका व्यक्ति प्रधानमन्त्री बन खोज्नु सचिवानको ठाडो उपहास हो । सचिवानमा व्यवस्था भएअनुसार निर्वाचनमा पराजित भएका व्यक्ति त्यो सभाको समयावधि बाँकी रहेसम्म मन्त्री बन अयोग्य हुनेछन् भने व्यवस्था सचिवानको धारा ७८ को ४ मा व्यवस्था गरिएकाले गौतम मन्त्री बन अयोग्य रहेको छ । राजनीतिक समिकरण मिलाएर र आफ्ना पक्षमा बहुमत पुऱ्याउनका लागि अध्यक्ष दाहालले गौतमलाई सचिवान नै संशोधन गरेर प्रधानमन्त्री बनाउन खोज्नु दाहालको सचिवान माथिको खेलवाड हो । एक व्यक्तिलाई प्रधानमन्त्री बनाउन सचिवान संशोधन गर्नु किमार्थ उचित हुन सक्दैन । आफ्नो राजनीतिक भविष्यलाई सुरक्षित पार्नकै लागि दाहालले कहिले भैसेपाटी बैठक त कहिले भमिस्खेलमा बैठक राखेर अर्का अध्यक्ष एवं प्रधानमन्त्रीलाई घेराबन्दीमा पार्ने कार्य गरिरहेका छन् । पछिल्लो समयमा त्यही भैसेपाटीको निर्णय गराएपश्चात् नेकपाभित्र तीन धारा देखिएको छ । नेकपाका वरिष्ठ नेता एवम् पूर्व प्रधानमन्त्री माधवकुमार नेपाल यतिबेला दुवै अध्यक्षको सहमतिमा महत्वपूर्ण निर्णयहरू गरिने उल्लेख गरिएको भएपनि सचिवालयको बहुमतका आधारमा गौतमलाई राष्ट्रिय सभामा लैजाने निर्णय गराएपश्चात् नेकपाभित्र तीन धारा देखिएको छ । नेकपाका वरिष्ठ नेता एवम् पूर्व प्रधानमन्त्री माधवकुमार नेपाल यतिबेला दुवै अध्यक्षको रोजाईमा परेका छन् । नेकपाको सचिवालय स्थायी समिति र केन्द्रीय समितिमा समेत नेता नेपाल पक्षको भूमिका महत्वपूर्ण हुने र उनले जुन अध्यक्षलाई साथ दिन्छन् तिनै अध्यक्षको पक्षमा बहुमत पुऱ्ये भएकाले दुवै अध्यक्षले नेता नेपाललाई आ-आफ्नो पक्षमा पार्ने रणनीति लिँदै आएका छन् । फागुन १४ गते वामदेव गौतमलाई राष्ट्रियसभामा लैजाने नेकपाको सचिवालयको बैठकको निर्णय अहिले अलपत्र परको छ । त्यस विषयमा प्रधानमन्त्री ओलीले असन्तुष्टि जनाएका छन् ।

• देवेन्द्र चूडाल

devendrachudal@gmail.com

गराईरहँदा पनि नेकपाकै प्रभावशाली व्यक्तिहरू प्रधानमन्त्रीका विरुद्ध षड्यन्त्र गरिरहेका थिए यसबीचमा प्रधानमन्त्री ओली र पार्टी अध्यक्ष दाहालबीच राजनीतिक सम्बाद भएको थिएन । प्रधानमन्त्री ओलीले उपचारका लागि अस्पताल जानुअघि भिडियो सन्देश दिँदै भनेका थिए, सरकारको काम कारबाही र पार्टीको काम कारबाही सदाभाई अगाडि बढ्नेछ भनेर तर प्रधानमन्त्री अस्पतालमा रहन्जेल नेकपाका अर्का अध्यक्ष दाहाल समेत चुपचाप बसे । सँधै सञ्चारमाध्यममा छाउन रुचाउने व्यक्ति त्यसरी एककासी चुपचाप बस्नुले पार्टीका कुनै काम अघि बढ्न सकेनन् । पार्टी एकीकरण पश्चात् पनि पार्टीले पूर्णता पाउन सकेको छैन । भागवण्डा नमिलेकै कारण पूर्व एमाले र पूर्व माओवादीबीच भावनात्मक एकता हुन नसकेको हुनाले अहिले त्यसको असर सरकार सञ्चालनमा समेत परेको छ । पूर्व माओवादीका मन्त्रीहरूले सम्झालेका मन्त्रालयहरूमा पूर्व एमालेका समर्थकहरू जाँदैनन् । तल्लो तहसम्म त्यस्तै अवस्था रहेकोले गर्दा कोरोना भाइरस (कोभिड-१९)ले मुलुक आक्रान्त हुँद समेत सत्ताधारी दलका नेता तथा कार्यकर्ताहरू जनताको सेवामा गाउँगाउँ जान सकेका छैनन् । मानौं कोरोना भाइरस सरकारका लागि मात्र समस्या हो भनेर । सत्ताधारी दलका नेता तथा कार्यकर्ताहरूले आफ्नो सरकारको सहयोग र बचाउका लागि गर्नुपर्ने कामसमेत गर्न सकेका छैनन् । स्वयम् पार्टी अध्यक्ष दाहालले कोरोना भाइरसका बारेमा आजसम्म एक शब्दसम्म बोलेका छैन । सँधै षड्यन्त्रमा

एक शब्दसम्म बालको छन् । सध धूड्यन्त्रमा
रमाउने दाहालको लागि कोरोना भाइरस
केही होइन केबल सत्तामात्र चाहिएको छ ।
कोरोना भाइरसका कारण विश्वमा १ सय ६५
वटा भन्दा बढी मुलुक आक्रान्त भझसकेका
छन् । भाग्यबस नेपालमा भने त्यसको प्रत्यक्ष
असर परेको छैन अर्थात भाइरसका विरामी
हालसम्म देखिएका छैनन् । त्यो नै नेपालको
लागि खुसीको विषय हो । तर त्यसो भनेर
सरकार चुपचाप बस्नु उपयुक्त हुन सक्दैन ।
भाइरसकै कारण जनता खाद्यान्न जोहो गर्न
लागि परेका छन् । बजार अनियन्त्रित जस्तो
देखिएको छ । बजारमा ग्यास लगायत अन्य
दैनिक आवश्यक हुने सामानहरू हराउन
थालेका छन् । मुलुकलाई संकट पर्दा सहयोग
गर्नुपर्ने काला व्यापारी र कालोबजारीहरू
सक्रिय भएका छन् । तोकिएको मूल्यभन्दा बढी
रकम लिएर सामान विक्रि वितरण गरिएको
छ । सरकारले कुनै संकट नभएको बताउँदै
आएको भएपनि सरकारी भनाईलाई जनताले
विश्वास गर्न सकिरहेको छैन त आँखिरी किन
? दुई तिहाई नजिकको सरकारलाई जनताले
प्रत्याउन नसक्नु र जनतालाई सरकारले
विश्वास दिलाउन नसक्नुमा पनि सरकारकै
कमजोरी रहेको छ । ओली नेतृत्वको सरकारक
मन्त्रीहस्तको व्यवहार र बोलीमा भिन्नता रहेको
छ । हालै उद्योग वाणिज्य तथा आपूर्तिमन्त्री
लेखराज भट्टले सरकारसँग ३ महिनाका लागि
पुग्ने खाद्यान्न लगायत ग्यास र पेट्रोलिमय
पदार्थ स्टकमा रहेको उद्घोष गरेपछि त्यसैदिन
देखि ग्यासका सिलिङ्डर बोकेर जनता ग्यास
खोज हिँडे । मन्त्रीले बोल्दा जनतामा के असर
पर्दछ भन्ने बुक्नु परेमा हावादारी कुरा बोलेर
जनतामाथि अविश्वास फैलाउने काम सरकारका
मन्त्रीहस्ताटै भयो । ३ महिनालाई पुग्ने ग्यासको
भाऊरण कहाँ छ त मन्त्री ज्यु ? ४/५ दिन
ग्यास आपूर्ति नभएको खण्डमा ग्यास पाउन
सक्ने अवस्था रह्यैदैन । बोल्न पाइयो भनेर

जनतालाई ढाटदाको परिणाम अहिले देखिएको
हो । ग्यास जस्तो सञ्चेदनशील पदार्थ घरमा
धेरै भण्डारण गर्नु जोखिम मोल्नु हो । तर
जनता किन त्यही जोखिम मोल्न तयार भए
भनेर सरकारले त्यसको समाधान खोज्नु पर्न
बेला भएको छ ।

सत्ताधारी दलका लाखीं कार्यकर्ताहरू रहेका
बेला बेलामा नेताहरूले बताउँदै आएका छन् ।
अहिले जनतालाई संकट पर्दा त्यस्ता कार्यकर्ता
र नेताहरू कहाँ गए ? कुनैबेला अरिगालको
गोला भएर प्रतिपक्षीहरूका विरुद्ध खनिन
निर्देशन दिने प्रधानमन्त्रीले अहिले जनताको
सेवाका लागि अरिगालहरूको गोलाजस्तै भएर
लाग भनेर आफ्ना कार्यकर्तालाई किन निर्देशन
दिन सकिरहेका छैनन् ? ठीक छ, प्रधानमन्त्री
त विरामी छन्, त्यसमा जनताको कुनै गुनासो
छैन । तर पार्टीका अध्यक्षसहित पार्टीका वरिष्ठ
नेताहरू र कार्यकर्ताहरू जनतालाई संकट
पर्दा जनताको सेवामा खटिनुपर्न होइन र ?
पार्टीभित्रको गुट र उपगुटकै कारणले गर्दा
सत्ताधारी दल एकजुट हुन नसकेकोले त्यसको
मार जनताले खेज्नुपरेको छ । जनता सडकमा
भौतारिहरै पनि सत्ताधारी दल र सरकारले देख
छाडेको हुनाले जनता भन्न बाध्य भएका छन्
जन जोगी आपनी कानै चिरेको भनेर ।

जुन जगा आएपान कान घरका भनर।
सत्ताधारी दलभित्रको गुट उपगुट र
पार्टीको असफलताको फाइदा कालाव्यापारी
मुनाफाखोरहरूसे उठाइहँदा समेत सरकार
रमिते बनिरहेको छ । यस्तो संकटपूर्ण
अवस्थामा सरकारले आफ्नो भूमिका प्रभावकारी
ढगाले निभाउन सक्नुपर्ने थियो तर त्यसो हुन
सकिरहेका छैन । सरकारले जेसुकै भनेपनि
सरकारी भनाईलाई जनताले पत्त्याउन सकेका
छैनन् । यो असफलता केपी ओली सरकारलाई
देखाएर पार्टी मुकदर्शक बन खोज्नु नेपाल
कम्प्युनिष्ट पार्टीकै असफलता हो । दुई तिहाई
नजिको सरकार पनि असफल भएको खण्डमा
जनताले बाध्य भएर विकल्प खोज्नुपर्ने अवस्था
आउन सक्छ । जनताको हितका लागि गठन
भएका भनिएका पार्टीहरू अहिले के गर्दैछन्
त ? सत्ताधारी दल असफल भएको खण्डमा
त्यसले मुलुकमा अर्को विद्रोह ल्याउन सक्छ ।
ओली नेतृत्वको सरकार असफल भए आफ्नो
पालो आउँच भनेर बसेका पार्टीका कार्यकारी
अध्यक्ष पुष्पकमल दाहाललाई थाहा हुनुपर्ने
हो, सरकारमात्र असफल हुने होइन पार्टी नै
असफल हुने मार्गतर्फ उन्मुख हुँदै गएको छ
भनेर । आफ्नो पार्टीलाई एक ढिकका बनाएर
राख्न नसक्ने व्यक्तिले मुलुकुलाई विकास
निर्माण र जनताको हितमा काम गर्न सक्छन्
भनेर अब जनताले कसरी विश्वास गर्ने ?
ल्यासैको परिणाम हो जनताको अविश्वास ।

त्यसका पराणम हा जनताका आवश्वास ।
भ्रष्टाचारका सहयोगीहरू सरकारभित्र मात्र छैनन्, होला तोकिएको मूल्यभन्दा बढी रकम असुल उपर गरेर सामान विक्रि वितरण गर्नु कालोबजारी मात्र होइन, त्यो पनि एक प्रकारको भ्रष्टाचार नै हो । निजी क्षेत्र र समाजभित्र पनि भ्रष्टाचारीहरू होलान्, यी सबैको थोर बहुत सहकार्यले भ्रष्टाचारलाई नै मलजल पुगेको देखिन्छ भन्ने सत्य वास्तविकतालाई कसैले लुकाउन सक्ने अवस्था छैन । कालोबजारी गर्नेलाई कडा भन्दा कडा सजाय दिएर अन्यलाई पाठ सिकाउनुपर्ने टड्कारो आवश्यकता अहिले देखिएको छ । सरकारले अब कुनै विलम्ब नगरी श्वेतपत्र जारी गरी सरकार निजी क्षेत्र, उद्योगी व्यवसायीहरूसँग कुन कुन सामान जस्तै दाल, चामल, चीनी, तुन ख्यास लगायत पेट्रोलियम पदार्थ कति स्कट छ र त्यो स्टकले कति महिनासम्म जनताको मागलाई पूरा गर्न सकछ भनेर जनतालाई सार्वजनिक रूपमा जानकारी गराउन सक्नुपर्दछ । जनताले सरकारका भनाईलाई अविश्वास गरिरहेका र सरकारले आफ्नो संयन्त्र प्रयोग गरी जनतालाई सर्वसुलभ रूपमा दैनिक आवश्यक पर्ने सामानहरू सहज रूपमा उपलब्ध गराउन नसकेको खण्डमा जनता सडकमा उत्रन बाट्य हुनेछन् भन्ने हेकका सत्ताधारी दल र सरकारलाई हुनु आवश्यक छ । सरकारमात्र असफल हुने हो भनेर सत्ताधारी दल चुपचाप बसेको खण्डमा त्यसको प्रत्यक्ष असर पार्टीलाई नै पर्दछ । त्यसैकारण पार्टीभित्रको आन्तरिक द्वन्द्वलाई केही समयसम्मका लागि थाती राखेर सिंगे पार्टी जनताको हितमा अरिगालको गोलाजस्तो भएर लान सक्नुपर्दछ । पछिल्लो समयमा शासन र सुशासन भनेको के हो ? भने प्रश्न समेत उबिजाएको छ । सुशासन भनेको र सफल शासन भनेको तान्त्रिक अन्तर रहेको छ । अहिले न त शासन न त सुशासन नै रहेको छ ।

राजनीतिमा नयाँ कोर्सको सम्भावना

• उपेन्द्र भा

संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रको माग र प्रस्तुत प्रणालीको जनसमक्ष अनेक द्वन्द्वाभिमुख प्रश्न खडा गरेको छ। माग र प्रस्तुतीबीच तालमेल नरहेको कारण "संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र" सरोकारवाला तथा प्रस्तुतकर्ता दुबैलाई असन्तुष्ट पारेको छ। संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रलाई स्थीकार नगर्ने कहर धैर्यहरूको विरोधको स्तर त्यसै पनि मुख्यरित भई रहेको छ। यस प्रणाली विरुद्ध असन्तुष्ट हुनुको प्रतिशत तीव्रतर बढि रहेकोले औचित्यमाथि प्रश्न तेरिने खतरालाई नकार्न सकिन्न।

विशाल आन्दोलन खडा गरेर सरोकारवालाले शासक समक्ष "संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र" को माग राखि सामुदायिक बाहुन्यको आधारमा मधेश, थारूवान, ताम्सालिङ, लिम्बुवान, खुब्खुवान, किराँत, नेवार प्रदेश बनाउने आवाजलाई शासकर्गले स्थीकार गरेपनि अधिकार विकेन्द्रीकरणको पीडालाई सहन सकेन। जनअपेक्षा विपरीत आफ्नो स्वार्थको पृष्ठपोषक रूपमा संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रको परिभाषा गरि बलपूर्वक ७ प्रदेशको संघीय प्रणाली लागू गरियो। जनअपेक्षा विपरीत आएको प्रदेशप्रति सरोकारवालाको असन्तुष्टि रहनु स्वभाविक हो। २२

जिल्ला मधेशलाई ८ जिल्लामा सिमित गर्नु असन्तुष्टताको ठूलो उदाहरण हो। राजनैतिक एकाधिकार राख्ने शासकर्गले कृतीतिक चारुर्यता प्रयोग गरि प्रत्येक प्रदेशलाई आफ्नो प्रभावमा लिएको सरकारको रणनीतिक कुशलता होला तर पार्श्वमा देखिएको असन्तुष्टता मौका पाएर द्वन्द्वको स्वरूप तयार पार्न सक्षम नहोला भन्न सकिन्न।

खसवर्गीय एकाधिकार कायम रहेको नेपाली राजनीतिमा प्रजातान्त्रिक तथा साम्यवादी विन्तनका अभ्यास गरिरहेका पार्टीहर भिन्न भिन्न विचार लिएपनि वर्गीय चित्रितमा भिन्नता भने छैन।

संविधान सभामा यिनको भूमिका साक्ष्य प्रमाणको रूपमा विद्यमान छ। नेपालको राजनीतिक सत्तामा २५० वर्षदेखि अविठिन रूपमा एकाधिकार कायम राख्न सफल विशेष पहिचान बोकेको यो शासकर्ग बडो बाटो र परिवर्तनलाई आत्मसात गरि आफ्नो वर्चस्व कायम राख्न महारत हाँसिल गरेको छ। ७ प्रदेश दिएर पनि यसलाई कठित क्षति न भएको अभिमान छ।

"नेपाललाई गरिब मुलुकको रूपमा कायम राखी संसारसँग सहयोग माग्ने" परम्परागत एकसूत्रीय एजेण्डालाई प्रगतिशील पार्टीको रूपमा विनिएका प्रजातान्त्रिक तथा साम्यवादी शक्तिहरू आफ्नो घोषणा पत्रमा जति डीग हाके पनि विरासतमा पाएका नारालाई छाडेका छैनन्। जसरी पनि सत्ता प्राप्त गर्ने, भ्रष्टचार गर्ने, पैसा खर्च गरि चुनाव जितेर पुनःच सत्तामा आउने यही परिधिमा लित छन् शासको।

०४६-०७६ यो ३० वर्षको अवधीमा

कहर राष्ट्रवादी भनिने प्रजातान्त्रिक

शक्ति र कम्युनिष्ट शक्तिले आर्थिक

अनियमितातामा जति संलग्नता देखाएर

देशको उन्नति, प्रगतिमा शर्ताँश भाग

पनि कार्य गरेन। देशले भोगी रहेको भयावह व्यापार घाटा, डरलाग्दो आयातको दर, उत्पादनको शुन्यता, धराशायी बनेको उद्योग, दयनीय कृषि आदि तस्वीरले यिनको अकर्मष्यताको ठूलो उदाहरण प्रस्तुत गर्दछ। यसको विपरीत सत्तामा हुने राष्ट्रवादीहरूको कति महल बने, विदेशी बैंकमा कति पैसा राखिए, कतिको भ्रष्टचार भयो, सतहमा आएका भ्रष्टचारका मुद्दाहरूले यिनको मुखौटा उतारी रहेका छन्।

खसवर्गको जुनसुकै पार्टीको सरकार बनोस् भिखारी मानसिकताबाट कोही मुक्त छैन। कथित राष्ट्रवादीहरू विश्वसँग

गर्न घटनाले उनको देशप्रेमलाई गिज्याई रहेको छ। ललिता निवास जग्गा प्रकरणमा १७५ जनामाथि दायर भ्रष्टचार मुद्दामा १६० जना कर्मचारी छन् भने बाँकी राजनेता भनिनेहरू मुछिएका छन्। ३३ किलो सुन प्रकरण, वाइड वडी, नेपाल ट्रष्ट जस्ता कतिपय भ्रष्टचारका मुद्दाहरू सतहमा आउन बाँकी नै छन्। यी तस्वीरहरूले शासकर्ग लाज नमानी भ्रष्टचार गर्ने एकसूत्रीय एजेण्डामा लिप्त रहेको स्पष्ट छ।

निरंकुश सामन्त (राणा), महा समान्त (राजा) र उदारवादी सामन्त (कांग्रेस, कम्युनिष्ट तथा राप्रपा) तीन

● ● ●

०४६ साल राजाको प्रत्यक्ष शासन हटाएर उदारवादी सामन्तको सत्तारोहन थियो। यसलाई पनि प्रजातान्त्रिक आन्दोलन भनियो। तर यस अवधीमा जनताको कति हक खोसियो त्यसको लेखाजोखा गरिएन। प्रजातान्त्रिक सरकारमा जनता कति असन्तुष्ट भए कि माओवादीको जन्म भयो र राजा पुन सक्रिय भए। जुनसुकै आन्दोलनले खसवर्गीय शासकलाई नै राजनैतिक सत्ता दिलाएको प्रष्ट हुन्छ।

● ● ●

सहयोग मागेर देश बनाउने काम गर्दैन। भ्रष्टचारको भागवण्डामा नै सिद्धाउँछन्। देशको आर्थिक प्रगति शून्य हुने तथा संसारमै आलोचित हुने लाजबाट पनि मुक्त छ यो शासकर्ग। भविरे ओली सरकारको मन्त्री मण्डलबाट भ्रष्टचारको आरोप लागेर विर्गमनमा परेका संचारमन्त्री गोकुल वास्कोटा २१ अर्ब पर्ने सेक्युरिटी प्रेसलाई २७ अर्बमा खरीद

गर्न घटनाले उनको देशप्रेमलाई गिज्याई रहेको छ। ललिता निवास जग्गा प्रकरणमा १७५ जनामाथि दायर भ्रष्टचार मुद्दामा १६० जना कर्मचारी छन् भने बाँकी राजनेता भनिनेहरू मुछिएका छन्। ३३ किलो सुन प्रकरण, वाइड वडी, नेपाल ट्रष्ट जस्ता कतिपय भ्रष्टचारका मुद्दाहरू सतहमा आउन बाँकी नै छन्। यी तस्वीरहरूले शासकर्ग लाज नमानी भ्रष्टचार गर्ने एकसूत्रीय एजेण्डामा लिप्त रहेको स्पष्ट छ।

सहयोगबाट राजाले सत्ता प्राप्त गरेको घटना थियो। यसलाई प्रजातान्त्रिक आन्दोलन भनियो।

०४६ साल राजाको प्रत्यक्ष शासन हटाएर उदारवादी सामन्तको सत्तारोहन थियो। यसलाई पनि प्रजातान्त्रिक आन्दोलन भनियो।

०४६ साल राजाको प्रत्यक्ष शासन हटाएर उदारवादी सामन्तको सत्तारोहन थियो। यसलाई पनि प्रजातान्त्रिक आन्दोलन भनियो। तर यस अवधीमा जनताको कति हक खोसियो त्यसको लेखाजोखा गरिएन। प्रजातान्त्रिक सरकारमा जनता कति असन्तुष्ट भए कि माओवादीको जन्म भयो र राजा पुन सक्रिय भए। जुनसुकै आन्दोलनले खसवर्गीय शासकलाई नै राजनैतिक सत्ता दिलाएको प्रष्ट हुन्छ।

दिरिद्र मानसिकतामा लिप्त शासकर्ग राष्ट्रवादको जतिसुकै नारा लगाएपनि यिनमा देशप्रेम, धर्म, संस्कृतिको मौलिकता, इमान्दारी, नैतिकता स्वाभिमान केही नभएको शक्तिकेन्द्रको इशारामा चल्ने रोबट हो। यसले आफ्नो स्वार्थ पूरा गर्न देशलाई पनि दाउमा राख्न हिच्कचाउँदैन।

जनताको हक अधिकारलाई खुम्चाएर संघीय प्रणाली दिएको ओली सरकारको सर्वत्र आलोचना भइरहेको छ। दुई तिहाई नजिक बसेको र राज्यसत्तामा एकाधिकार पाएको ओली सरकारको विरुद्ध आफ्नो सहकर्मीदेखि विपक्षमा रहेको सम्पूर्ण शक्तिहरू संगित भइरहेको कुराले राजनीतिक द्वन्द्वाभिमुख भइरहेको यथार्थलाई नकार्न सकिन्न।

ओली सरकारको एकाधिकार प्रवृत्तिले उसको प्रशंसा भन्दा आलोचना तीव्र रूपमा बढ्न थालेको छ। यसले राजनीतिक तरलतालाई बढाउँछ। यसलाई रोक्ने चेष्टा भएन भने यसले राजनीतिको अर्को कोर्स तयार पार्नेमा दुर्मित रहेदैन। असन्तुष्टताले अर्को फरक राजनीतिको जन्म दिन्छ।

(मधेश दर्पण फिचर सेवा)

नेपाल इन्स्योरेन्स

Kamaladi, Kathmandu, GPO Box: 3623, Kathmandu, Nepal
Tel: 4221353, 4228690, 4245565/68, nepalininsurance.com.np
Toll Free: 16600161666

72 Years of Excellence

नेपालको पहिलो बीमा कर्त्तव्याकारी

तपाईंको व्यवसायमा साथ दिने सारथी, जोखिम हाम्रो व्यवसाय तपाईंको निर्धारक रहनुहोस्, निरन्तर अधि बइनुहोस्...

नेपाल इन्स्योरेन्सको हात तपाईंको साथ

Every game. Everything about the game.

सबै एपेल

www.sabaikhel.com
info@sabaikhel.com
For Advertisement : sabaikhel@gmail.com

f /sabaikhel
@sabaikhel

किन रिसाउँछ चीन ?

• चुन्नु सिंह

ठीक सय वर्षाधि संयुक्त राज्य अमेरिकाका प्रसिद्ध राजनीतिक विश्लेषक तथा पत्रकार वाल्टर लिपस्यानले 'स्टेरियोटाइप' का कारण पत्रकारिता पूर्वग्राही बन्न पुग्छ भन्ने चेतावनी दिएका थिए । उनले त्यही बेला आम सञ्चारमाध्यमलाई आफ्नो देशको उदार लोकतन्त्रको एक महत्वपूर्ण स्तम्भ मान्दा मान्दै पनि केही गम्भीर प्रश्न उठाएका थिए । नाराजस्तो गरी कुनै पनि विषयलाई अति सामान्यीकरण गर्ने क्रममा सक्षित रूपमा एकोहोरो वृद्धिकोण परिक्ने मिडियाको प्रवृत्तिप्रति उनी चिन्तित थिए । त्यही क्रममा उनले पहिलोपटक आम सञ्चारमाध्यमलाई 'स्टेरियोटाइप' को मानसिकतालाई चिह्नित गरे । आफ्नो सोचलाई एकोहोरो थोपरिहन्ने स्थभावको मिडियाले वास्तविक अर्थमा आम मानसिलाई यथार्थ बताइरहेको हुँदैन भन्ने उनको ठहर थियो ।

केही वर्षाधि दिवंगत आम सञ्चार सिद्धान्तका अर्का पश्चिमा विद्वान् मक्काइलले लिपस्यानलाई डिन अफ अमेरिकन जनालिज्मको सम्मान यसै दिएका थिएनन् । लिपस्यानले उहिलै चिह्नित गरेको अमेरिकाका आम सञ्चारमाध्यमको 'स्टेरियोटाइप' प्रवृत्तिका कारण यथार्थको तोडमोड भइरहेको छ । आजको सन्दर्भमा 'स्टेरियोटाइप' भनेको निरन्तर कुनै खास समुदाय, राष्ट्रियताका मानिस वा देशलाई सधै एउटै ढाँचामा ढालेर चित्रण गर्ने प्रवृत्ति हो । लिपस्यान मिडिया अन्तर्वस्तुको समीक्षा गर्दै चिन्ता व्यक्त गर्दथे, हाम्रो मरितिष्कमा बाहिरी संसारको यथार्थ चित्र निर्माण नगरी 'स्टेरियोटाइप' के कारण मिडियाले बनावटी सत्य प्रस्तुत गर्दछन् । त्यसैले उनी सोधधे-मिडिया लोकतन्त्रको स्तम्भ हुन, तर यथार्थको साक्षात् तस्विर प्रस्तुत गर्न नसक्ने मिडियाले कसरी लोकतन्त्रलाई मजबुत बनाउन सक्छन् ?

देशभित्रको सन्दर्भमा यसरी आलोचित पश्चिमा मिडिया नै मूलतः आज ग्लोबल मिडियाको रूपमा स्थापित छन् । तर उही 'स्टेरियोटाइप' प्रवृत्तिका कारण अन्तर्राष्ट्रिय सञ्चारका क्षेत्रमा 'फ्रेमिङ' भन्ने शब्दावली प्रचलित छ । ती मिडिया खास-खास देश, समुदाय वा क्षेत्रका आफ्नो राजनीतिक वा आर्थिक स्वार्थ जोडिएका सामाग्रीलाई आफूअनुकूलका खास-खास 'फ्रेम' मा ढालेर आफ्नै पूर्वग्रहका साथ प्रस्तुत गर्दछन् । फलतः आम मानिसको मरितिष्कमा ती माध्यमले निर्माण गरेका तस्वीर र वास्तविक संसारको तस्वीरीच दूलो खाडल देखा पर्छ ।

केही दिनाधि हाम्रो उत्तरी छिमेकीले नोभल कोरोना भाइरसको महामारीविरुद्ध जनयुद्धको घोषणा गर्यो । चिनीयाँ सरकारको प्रयासप्रति नेपालले आधिकारिक रूपमा ऐक्यबद्धता पनि जनायो । तर यस संवेदनशील क्षणमा पनि पश्चिमा आम सञ्चारमाध्यम महामारीको नियन्त्रण र उन्मूलनको विषयभन्दा बढी सम्बन्धित अन्तर्वस्तुलाई यही आफू अनुकूलको फ्रेममा छिराएर प्रस्तुत गरिरहेका छन् । आज कोभिड-१९ को महामारीको विषयमा बताउँदा टाइम, न्युजिविक, इकोनोमिस्टलगायत कैयनू पत्रिका र अन्य माध्यम चेन्विल भन्ने उपमाको प्रयोग किन गर्दछन् ? प्रस्तु छ । उनीहरूलाई पैतीस वर्षाधिको चेन्विलको 'फ्रेम' मा जर्बजस्ती आजको कोरोना भाइरसको महामारीलाई कोच्चुपरेको छ । अफ सन् १९८८ देखि ६१ सम्मको चीनको भयानक अनिकालको प्रसंगलाई सांकेतिक रूपमा जोडुपरेको छ । कम्युनिज्ममा यस्तै हुन्छ भन्ने आशय फेलाउनुपरेको छ । स्टेरियोटाइप भनेको यही हो ।

सन् १९८६ अप्रिलको एक बिहानै

तत्कालीन सोभियत साम्यवादी गणतन्त्र संघको चेन्विलमा भयानक आणविक दुर्घटना भयो । आन्तरिक असन्तुष्टि बढिरहेको त्यहाँको परिवेशमा त्यो दुर्घटना आगोमा धू थेपेजस्तै भयो, आन्दोलन अधि बढ्दै गयो । अन्ततः सन् १९९१ को अन्तरिक दुई महादेशमा फैलिएको संसारको सैमन्दा तूलो देशले कम्युनिज्मलाई बिदा गयो, विग्रहलाई प्रवृत्तिलाई उदांगो पारे । उनीहरूको वृहत अनुसन्धानको निचोड थियो, अमेरिकी मिडिया अन्तर्राष्ट्रीय मामिलामा त्यहाँको सत्ताधारी वर्गलाई अनुकूल हुने मतको उत्पादन गर्दैन । विद्वानद्वयले बताए- हाम्रो देशका मिडिया बडे मिहीन र व्यवस्थित ढंगले एउटै फ्रेममा सामाग्री पसिक्न्छन् । उनीहरू छान मिल्नेजिति सबै हामी छाँचौ भन्छन । तर उनीहरूका लागि कुनैपनि सामाग्री पाँचवटा फिल्टरबाट छानेपछि मात्र फिट टू प्रिन्ट अर्थात् पाँच दशक अधि फ्रान्सिसी दार्शनिक

अधिक वजनको प्रतिक्रियाको अन्तर्व बुझन सकिन्छ । लिपस्यानले जुराएको शब्दावली 'मेनुफेक्चरिड कन्सेन्ट' लाई टपक किएर भन्डै ७० वर्षपछि अमेरिकाकै दुई विद्वान एडवार्ड एस हर्मन र नोम चोस्कीले त्यहाँको आम सञ्चारमाध्यमको स्टेरियोटाइप प्रवृत्तिलाई उदांगो पारे । उनीहरूको वृहत अनुसन्धानको निचोड थियो, अमेरिकी मिडिया अन्तर्राष्ट्रीय मामिलामा त्यहाँको सत्ताधारी वर्गलाई अनुकूल हुने मतको उत्पादन गर्दैन । विद्वानद्वयले बताए- हाम्रो देशका मिडिया बडे मिहीन र व्यवस्थित ढंगले एउटै फ्रेममा सामाग्री पसिक्न्छन् । उनीहरू छान मिल्नेजिति सबै हामी छाँचौ भन्छन । तर उनीहरूका लागि कुनैपनि सामाग्री पाँचवटा फिल्टरबाट छानेपछि मात्र फिट टू प्रिन्ट अर्थात् एउटै

● ● ●
देशभित्रको सन्दर्भमा यसरी आलोचित पश्चिमा मिडिया नै मूलतः आज ग्लोबल मिडियाको रूपमा स्थापित छन् । तर उही 'स्टेरियोटाइप' प्रवृत्तिका कारण अन्तर्राष्ट्रिय सञ्चारका क्षेत्रमा 'फ्रेमिङ' भन्ने शब्दावली प्रचलित छ । ती मिडिया खास-खास देश, समुदाय वा क्षेत्रका आफ्नो राजनीतिक वा आर्थिक स्वार्थ जोडिएका सामाग्रीलाई आफूअनुकूलका खास-खास 'फ्रेम' मा ढालेर आपनै पूर्वाग्रहका साथ प्रस्तुत गर्दैन ।
● ● ●

गाय डिवोर्डले पनि समाजमा आम सञ्चारमाध्यमको पूर्वग्रहको कारण उत्पन्न हुन सक्ने समस्यालाई इंगित गरेका थिए । उनका विचारमा पूर्वग्रहलाई पन्छाउन नसकेको खण्डमा 'सोसाइटी' अफ स्पेक्टाकल' अस्तित्वमा आउने छ । अर्थात् मानिसमा आफ्ना नागा औँखाले होइन, मिडियाको रंगीन चस्माले हेरेका आधारमा अर्थ ग्रहण गर्ने, खतरा बढ्न सक्छ । आज कोभिड-१९ सम्बन्धी पश्चिमी मिडियाका फ्रेम वा चस्माले मानिसका मरितिष्कमा निर्माण गर्ने तस्विरप्रति चीनको प्रतिक्रियाका कारण यही हो, द्वन्द्वको विषय यही हो । यसले शीतयुद्धकालीन तनावको भफल्को दिएको छ । यही मेसोमा चिनियाँ दूतावासको

छान योग्य हुन्छ । तीमध्ये एउटा हो, 'एन्टी कम्युनिज्म याज ए न्यासनल रिलिजन एन्ड कंट्रोल मेकानिज्म' । परिणामस्वरूप उत्पन्न हुने अवस्थालाई 'साइलेन्ट प्रोपोगान्डा' को संज्ञा दिँदै दुई विज्ञेले पश्चिमको धरातलमा उभिएका 'ग्लोबल मीडिया' कसरी अन्तर्राष्ट्रीय मामिलालाई समेत्छन भन्ने उजागर गरेका छन् । त्यो अध्ययनले प्रस्त पारेको छ । अन्तर्राष्ट्रीय सूचना प्रवाह राजनीतिक आइडियोलोजीबाट कसरी प्रभावित हुने गर्दै । कम्युनिस्ट सत्तामा रहेका देशमा उनीहरू प्रतिपक्षलाई साथ दिन्छन, कम्युनिस्ट प्रतिपक्षमा छन् भन्ने सरकारलाई अनुकूल हुने सामग्री प्रवाहित गर्दैन ।

कोरोना भाइरस संक्रमणबाट आफू र अरुलाई कसरी, बच्ने र बचाउने ?

कोरोना भाइरस प्रभावित र अति प्रभावित देशहरूबाट आउने मानिसहरूमा दुई हत्ता भित्र, रुधाखोकी, लागेमा र ज्वरो आएमा, धाँटी । टाउको दुखेमा, सास फेर्न गाहो भएमा तुर्न्त नजिकको स्वास्थ्य संस्थामा सम्पर्क गर्ने/गराउने

लक्षणहरू :

- १००.४०८ फेरेन्हाईट तापक्रमभन्दा माथि "ज्वरो आएमा"
- सास फेर्न गाहो, कठिनाई भएमा ।
- रुधा, खोकीको मात्रा बढ्दै भएमा ।
- बच्ने र बचाउने उपायहरू :
- नियमित रूपमा सावुन, पानीले हात धुने र धून लगाउने ।
- खोक्दा र हार्छ्यु गर्दा नाक र मुख छोप्ने र छोप लगाउने ।
- ज्वरो र सहितको रुधा, खोकीको लक्षणहरू देखिएमा स्वास्थ्य कर्मीसंग परामर्श लिने र लिन लगाउने ।
- फलु जस्तो लक्षण देखाउने जो कोहिको सम्पर्कबाट टाढा बस्ने गर्ने ।
- जंगली तथा घरपालुवा पशुपन्थीसंगको असुरक्षित सम्पर्कबाट टाढा रहने र बस्ने गर्ने ।
- माछा, मासु तथा अण्डा राम्रोसँग पकाएर मात्र खाने गर्ने र अरुलाई पनि भन्नै ।

सूर्यविनायक नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
कटुञ्जे, भक्तपुर

खेलकुद

युरोकप र कोपा अमेरिका १ वर्षपछि सच्चो

यसैवर्ष आयोजना हुन लागेको दुई ठूला फुटबल प्रतियोगिता युरोकप र कोपा अमेरिका एकवर्ष पछि सरेको छ । १२ जुनदेखि १२ जुलाई सम्म युरोपेली फुटबलको सर्वोच्च निकाय यूर्झेफरले मंगलबार बसेको आकस्मिक बैठकले कारोनाको त्रासका कारण घेरेलु लिग, च्याम्पियन्स लिग र युरोपा लिगहरूलाई मध्यनजन गर्दै युरोकप १ वर्ष पछि सार्वै निर्णय गरेको थियो ।

युरोपेली फुटबलको सर्वोच्च निकाय यूर्झेफरले मंगलबार बसेको आकस्मिक बैठकले कारोनाको त्रासका कारण घेरेलु लिगहरूलाई सहयोग गरेको हो । दुवै प्रतियोगिता अब आगामी वर्ष जुन ११ देखि जुलाई ११ सम्म युरोपेली फुटबलको सर्वोच्च

कपरेट

● डान्सिङ वीथ द स्टार नेपाललाई आइएमई पेको प्रायोजन

बैशाख पहिलो साताबाट हिमलाय टेलिभिजनमा प्रशासन हुन लागेको चर्चित डान्सिङ रियालटी सोको 'डान्सिङ वीथ द स्टार नेपाल'लाई आईएमई पेले मुख्य प्रायोजन गर्न भएको छ। 'डान्सिङ वीथ द स्टार नेपाल' विश्वचर्चित डान्सिङ रियालटी सो 'डान्स वीथ द स्टार्स'को नेपाली संस्करण हो।

एक कार्यक्रममा हिमलाय टेलिभिजन र आइएमईच साफेदार सम्बद्धी सम्झौतापत्रमा हस्ताक्षर भएको छ। यस सम्झौता पश्चात यस कार्यक्रमको नाम आइएमई प्रेजेन्ट्स 'डान्सिङवीथ द स्टार'

नेपाल' रहने छ। सम्झौताअनुसार डान्सिङ वीथ द स्टारको भोटिङ राउन्डमा एपमार्फत गरिने सबै भोटिङ 'आइएमई प्रेप्रमार्फत हुनेछ।

बेलायत, अमेरिका, अष्ट्रेलिया, भारत लगायतकाविश्वका ६० भन्दा धेरै देशमा प्रसारण भइरहेको विश्वकै नम्बर एक डान्सिङ रियालटी सोको फेन्वाइज नेपालमा हिमलाय टेलिभिजनबाट प्रत्येक शुक्रबार र शनिबार राति ८ बजे प्रसारण हुने छ। यो २६ डिसेंडेसम्म चल्ने छ।

विश्वभर चलेको फर्माटअनुसार आइएमई डान्सिङ वीथ द स्टारमा १२ जना विभिन्न क्षेत्रका स्टार प्रतियोगी हुनेछन्। उनीहरूलाई पेयरिड गर्ने १२ जनाप्रोफेसनल कोरियोग्राफरले स्टारसँगै फिल्मेन्स दिनेछन्। कार्यक्रममा २ जना होस्ट र ३ जना निर्णयक छुनेछन्। दर्शकहरूको भोट र निर्णयकको मुन्याकनका आधारमा हरेक हप्ता १ जना कार्यक्रमबाट इलिमिनेट हुँदै जाने छन्। विजेताले कुल २५ लाख नगद र अन्य पुरस्कार प्राप्त गर्नेछन्।

बेलायतबाट शुरू भएको डन्सिङ विथ द स्टार्स हाल करीब ६० देशमाविस्तार भैसकेको छ भने अमेरिकामा २८ औ सिजनचलिसकेको छ। द्यालेन्ट, इमोसन, ह्युमर र कम्पिटिसनको फ्युजन रहने डान्सिङ विथ द स्टार्स बहुचर्चित फ्यामिली रियालिटी शो को रूपमा परिचित छ र नेपालमा पनि यस शो ले थप उचाई हासिलगर्न आइएमईसँगै साफेदारी संस्थाहरूको विश्वास रहेको छ।

● प्रभु बैंक र काठमाडौं महानगरपालिकाबीच सहकार्य

प्रभु बैंक लिमिटेड र काठमाडौं महानगरपालिकाबीच महानगरका विभिन्न ताउँमा सुन्दरता बढाउनेसम्बन्धी सम्झौता भएको छ। सम्झौतासँगै बैंकले महानगरका विभिन्न ताउँमा बगैँचा तथा पानीको फोहोरा बनाउन सहयोग गर्ने बताइएको छ।

सम्झौतामा काठमाडौं महानगरपालिकाको जमल तथा रलपार्क-बाबगाजारस्थित आकासेपुलमुनिको ट्राफिक आइल्यान्ड र तीनधारा संस्कृत पाठशालाअगाडिको ट्राफिक आइल्यान्डमा हरियाली बगैँचा र फाउटेन निर्माण गर्ने उल्लेख छ। त्यस्तै, निर्माण गरिएका बगैँचा तथा फोहोराको मर्मत सहार गर्नेरेखदेख गर्ने तथा सञ्चालन गरी सहरी सौन्दर्यकरण बढाउने उल्लेख भएको बैंकले जानाएको छ।

सम्झौतामा बैंकका प्रमुख कार्याकारी अधिकृत अशोक शेरचन र महानगरपालिकाका सहसंचिव राजेश्वर ज्ञालीले हस्ताक्षर गरेका थिए। हस्ताक्षरका लागि आयोजित कार्यक्रममा मेर्य विद्यासुन्दर शाक्यको पनि उपस्थिति थियो। बैंकले देशभर २ सय ८ शाखा, ४६ एक्सटेन्सन काउन्टरमार्फत आधुनिक बैंकिङ सुविधा दिँदै आएको छ।

● एनसेलको 'सही यो ! पावर सिम' योजना

एनसेलले विभिन्न सेवाको बन्डलिङ्गसहित नयाँ स्टार्टर प्याक 'सही यो ! पावर सिम' योजना ल्याएको छ। कम्पनीले ल्याएको योजनाअन्तर्गतको सिममार्फत ग्राहकले सुलभ दरमा विभिन्न सेवा लिन सक्नेछन्।

कम्पनीका अनुसार यो सिममार्फत एनसेलका प्रयोगकर्ताले सुलभ

दरमा सेवा लिन सक्नेछन्। पिआरबीटी, स्पोर्टिंज, स्पोर्ट भिडियो पोर्टल, दामी म्युजिक र हंगामा म्युजिक प्रो निःशुल्क सुचारू गर्न सकिने यो सिममार्फत प्रत्येक १०० रुपैयाँ मेन ब्यालेन्स खर्चमा डेटा बोनस पाउन सकिनेछ।

यसका साथै ग्राहकले बोनसका रूपमा आकर्षक डेटा प्याकमार्फत गेमिड र म्युजिकको मजासमेत लिन पाउनेछन्। सिम लिनका लागि नागरिकता तथा म्याद नसकिएको सवारीचालक अनुमतिपत्र वा राहदानी, पासपोर्ट साइजको एक प्रति फोटो र म्याद नसकिएको विद्यार्थी परिचयपत्र आवश्यक पर्नेछ। बिहीबारदेखि करसहित ९९ रुपैयाँया यो सिम लिन सकिने एनसेलले जनाएको छ।

यो सिममा ग्राहकले २० रुपैयाँको मेन ब्यालेन्ससहित सात दिन समयावधि रहेको ५०० एमबी डेटा (२५० एमबी फोटोजी सहित), ९० मिनेट अन नेट टक टाइम र १०० वटा अन नेट एसएमएस पाउनेछन्। सिमसँगै बन्डलका रूपमा आउने पिआरबीटी स्पोर्टिंज, स्पोर्ट भिडियो पोर्टल, दामी म्युजिक र हंगामा म्युजिक प्रो सेवाहरू सिम सुचारू भएपछि ३० दिनका लागि मान्य हुने एनसेलले जनाएको छ।

यो नयाँ स्टार्टर प्याक योजनामा ग्राहकले सिम सुचारू गरेको दिनको मध्यरातसम्म हुने बताइएको छ। माई फाइभ सेवाअन्तर्गत पहिलो एक महिनाका लागि पाँच माई फाइभ नम्बरहरूमा निःशुल्क कुरा गर्न सकिनेछ भने बाँकी ११ महिना ती नम्बरहरूमा केवल ९९ पैसा प्रतिमिनेटमा भाइस सेवाको लाभ लिन सकिने कम्पनीले जनाएको छ। युवा पुस्तकाला लागि विशेष र विभिन्न सेवाको बन्डलिङ्गसहित नयाँ स्टार्टर प्याक 'सही यो ! पावर सिम' ल्याएको एनसेलले जनाएको छ। योजनाले युवावर्गको सञ्चार सेवाको आवश्यकता परिपूर्ति गर्नुका साथै उनीहरूले बढी प्रयोग गर्ने सेवामा सहज र सरल पहुँच बनाउने विश्वास एनसेलको छ।

● कुमारी बैंकका ग्राहकलाई हेरिटेज होटेलमा छुट

कुमारी बैंक लिमिटेड र हेरिटेज होटेल प्रालिंबीच होटेलका विशेष सेवामा बैंकका डेबिटरक्रेडिट कार्डबाहकलाई विशेष छुट दिनेसम्बन्धी सम्झौता भएको छ। ग्राहकलाई थप सुविधा दिने उद्देश्यले होटेलसँग सहकार्य गरेको बैंकले जनाएको छ।

सहकार्यसँगै बैंकका डेबिटरक्रेडिट कार्डबाहक ग्राहकले होटेलको रुम शुल्कमा २५ प्रतिशत, खानपानमा र स्पा सुविधामा १५ प्रतिशतसम्म छुट पाउने बताइएको छ। हाल बैंकले देशभर १२२ शाखा, २१ एटिएम, २१ शाखारहित बैंकिङ एकाइ तथा ६ एक्सटेन्सन काउन्टरमार्फत आधुनिक बैंकिङ सुविधा दिँदै आएको छ।

● सम्मान नेपाललाई सिटिजन्स बैंकको सहयोग

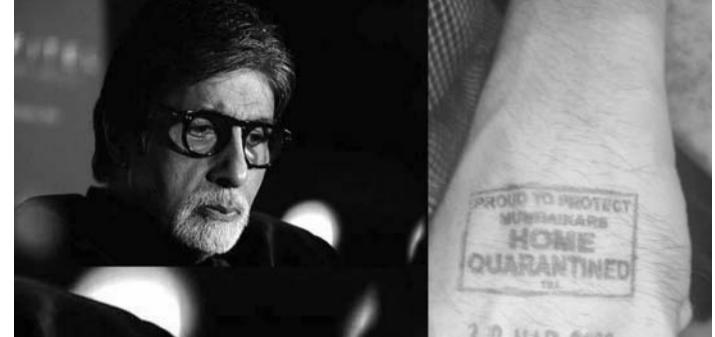
सिटिजन्स बैंक इन्टरनेसनलले सदकआश्रित मानवमुक्त अभियान सञ्चालन गरिरहेको सम्मान नेपाल नामक संस्थालाई आर्थिक सहयोग गरेको छ। बैंकले संस्थालाई १ लाख रुपैयाँ प्रदान गरेको जनाएको छ।

मानव सेवामा काम गर्ने संस्था र अभियानलाई बैंकले भविष्यमा पनि संस्थागत सामाजिक उत्तराधिकारी कार्यक्रमअन्तर्गत सहयोग गर्न बताएको छ। सामाजिक, आर्थिक, सांस्कृतिक, शैक्षिक आदि क्षेत्रमा सकारात्मक परिवर्तन ल्याउनका निर्मित यस्ता कार्यक्रम प्रभावकारी हुने बैंकले विश्वास व्यक्त गरेको छ।

हाल बैंकले देशभर १३ शाखा, १० एटिएम र १०३ वटा शाखारहित बैंकिङ सेवा विभिन्न सेवाको बैंकिङ एकाइमार्फत वित्तीय सेवा दिँदै आएको छ। घरबाट वित्तीय सुविधा उपभोग गर्ने मिल्ने विभिन्न प्रविधिमैत्री योजनासमेत सञ्चालनमा ल्याएको बैंकले भिजा डेबिट वा क्रेडिट कार्ड प्रयोग गरी नेपालमित्रको कुनै पनि पिओएस मेसिनमार्फत सामान वा सुविधा खरिद गर्दा २० प्रतिशतसम्म क्यासब्याक (नगद फिता)योजनासमेत सञ्चालन गरेको छ।

कला/साहित्य

अमिताभ, आलिया र अर्जुनु कपुर क्वारेन्टाइनमा

विश्वभर फैलिएको कोरोना भाइरसका कारण बलिउड कलाकार अमिताभ बच्चन, आलिया भट्ट र अर्जुनु कपुर घरमै क्वारेन्टाइनमा बसेका छन्। अमिताभले हातमा स्ट्याम्प हानेर घरमै क्वारेन्टाइनमा बसेको फोटो दिव्यतरमा सार्वजनिक गरेका छन्।

मंगलबार उनले दिव्यतरमा सेयर गरेको फोटोमा 'टी-३४७३ ले मुम्बईमा स्ट्याम्पिड सुरु गरेको जनाउँदै सुरक्षित रहनुहोस्, सावधान रहनुहोस्' र यदि भेटिएका अलगै रहनुहोस्' भनेर लेखेका छन्।

अमिताभ बच्चनले सामाजिक सञ्जालमा कोरोना भाइरसबाट लेख्दै आएका छन्। उनले केही दिनअघि कोरोना भाइरसबाट जानकारी दिँदै एउटा कविता र भिडियो दिन अघि लेखेका थिए। त्यस्तै अर्का विलुड स्टार १७ वर्षीय दिलीप कुमारले पनि आफू क्वारेन्टाइनमा बसेको टिक्टोनेसलई निरन्तरता दिँदैहेको भन्दै फोटो पोष्ट गरेको हुन्।

त्यस्तै अभिनेता अर्जुनु कपुरले पनि तेसो दिनको सेल्फ क्वारेन्टाइन भन्दै इस्टाग्राममा फोटो सेयर गरेको छन्। बेलायतबाट श्रीमानसँग आजै भारत फर्किदै गरेकी नायिका सोनम कपुर पनि सेल्फ क्वारेन्टाइनमा बस्न सक्ने भारतीय सञ्चारामाध्यमल

सत्ताधारी...

गौतमलाई राष्ट्रिय सभामा लगेर संविधान नै संशोधन गरी गौतमलाई प्रधानमन्त्री बनाउने दाहालको चाहनामा ठेस लागेपछि उनी सुस्त देखिएका छन्। प्रधानमन्त्री ओली सहित अन्य केही नेताहरू अहिलैको अवस्थामा संविधान संशोधनका विपक्षमा रहेका र गौतमलाई राष्ट्रियसभामा लानुको अर्थ के भन्दै विपक्षमा उभिएका हुनाले पार्टीको सचिवालय बैठकसम्म बस्न सकेको थिएन। अस्ति बसेको सचिवलय बैठकले केही निर्णय गरेपनि ती उपलब्धिमुलक भएनन्। एमसीसी बारेमा छलफल नै भएको छैन भने पार्टीभित्र समेत त्यस विषयमा कुनै छलफल र बहस भएको छैन।

१९) आहेल मुलुक कारोना भाइरस (काभेड
बाट आक्रान्त भएको बेला पार्टीले

साल्ट नै...

अर्थमन्त्रीलाई बुझाउने तयारी गरिरहेको छ

घाटामा गएका संस्थानहरूमा लगानी गर्दा फाइदा हुन्छ भन्ने त्यस्ता संस्थानमा लगानी गर्न सकिने निर्णय उच्चस्तरीय समितिले गरेको र साल्ट शेरो धनीहरूले समेत सरकारको दबाव स्वीकार नगर्न व्यवस्थापनलाई आग्रह गरेकाले त्यस विषयमा समिक्षा हुन सकेको छैन ।

छ । सार्वजनिक संस्थानको वार्षिक स्थिति समिक्षा २०७६ अनुसार हाल ५० प्रतिशतभन्दा कम भएका चार वटा संस्थान रहेका छन् त्यस्ता संस्थामा राष्ट्रिय उत्पादकत्व तथा आर्थिक विकास केन्द्र, राष्ट्रिय विमान संस्थान, विमा कम्पनी लिमिटेड र नागरिक लगानी कोष रहेका छन् । त्यस बाहेकको नुनको विक्रि वितरण गर्दै आएको साल्टटेड्रिङ्क कपर्सेशनमा समेत सरकारको २१२८ प्रतिशत शेयर स्वामित्व रहेको छ । साल्टटेड्रिङ्क कपर्सेशन २०२० सालमा (३ पी) अर्थात प्राइभेट पब्लिक पार्टनरशिप अन्तर्गत गठन भएको संस्था हो भने सरकारले साल्टलाई नुनको दुवानीमा दुर्गम जिल्लाका लागि मात्र अनुदान दिने गरेको छ । मित्रराष्ट्र जापान र भारतले दिएको वस्तुतुगत अनुदानलाई समेत सरकारले

सरकारको राष्ट्रिय उत्पादकत्व तथा आर्थिक विकास केन्द्रमा २३.९५ प्रतिशत विमा संस्थानमा २७७८, विमा कम्पनीमा ४७५० नागरिक लगानी कोषमा १० प्रतिशत सेयर रहेको छ । सरकारले ५० प्रतिशतभन्दा कम शेयर लगानी भएका संस्थानहरूको अध्ययन गर्न समिति नै गठन गरेको हुनाले साल्ट टेड्रिङ्क कपर्सेशन समेत समाधान हुनसक्ने सम्भावना देखिएको छ । विभिन्न समयमा साल्टलाई प्राप्त पूँजीगत अनुदानलाई मूल्यांकन गरी सरकारले शेयर बढाउनुपर्न सरकारको भनाई स्वत गलत रहेको छ । अनुदानको रकमलाई शेयरमा परिणत गर्न चलन विश्वका कुनै मुलुकमा रहेको छैन । सरकारको न्यून शेयर स्वामित्व रहेको साल्टमा लगानी बढाउने कि विनिवेश गर्ने भन्ने निर्णय समेत उच्चस्तरीय समितिले गर्न सक्ने

आईसियू...

आउँदैन त्यसैले बेलामा सरकारले संकटकाल आउँदा के गर्ने भनेर पहिला नै त्यसको व्यवस्था गर्न सक्नुपर्दछ ।

नेपालमा अहिले अस्पताल खोल्ने एक प्रकारको खेती नै सुरु भएको छ । तर त्यति हुँदाहुँदै पनि न त सरकारले नै आइसीयु वार्ड, सीसीयुवार्ड र भेन्टिलेटरको राम्रो व्यवस्था गर्न सकेको छ न त निजी क्षेत्रले नै । निजी क्षेत्रमा खुलेका अस्पतालहरूले केही आइसीयु वार्ड, सीसीयुवार्ड र भेन्टिलेटरको व्यवस्था गरेपनि सामान्य व्यक्तिले त्यहाँ उपचार गराउन सक्ने अवस्था देखिँदैन । त्यसैले अब सरकारले नै सरकारी अस्पतालहरूमा आइसीयु वार्ड, सीसीयुवार्ड र भेन्टिलेटरको पर्याप्त व्यवस्था गर्नु आवश्यक रहेको छ । अब सरकारले नेपालमा कति आइसीयु वार्ड, सीसीयुवार्ड र भेन्टिलेटर

सक्रियता देखाउँदै पार्टीका कार्यकर्ता तथा नेता परिचालन गरेर कोरोना भाइरसबाट जोगिन् उपायका बारेमा जनतालाई सजग गराउनुपर्न बेलामा पार्टी सुस्त रहनु र पार्टी अध्यक्ष लगायतका नेताहरू नै चुपचाप रहनुले कर्ते अध्यक्ष दाहाल अर्का षड्यन्त्र गर्न त चुपचाप बसेका होइनन भन्ने प्रश्न समेत उबिएकाछ । गौतमकै विवादका कारण प्रधानमन्त्री ओलीको अस्पताल बसाईमा समेत दाहाल चुपचाप बसेकाले पार्टी नै एक प्रकारले सुस्त भएको छ । राष्ट्रियसभामा एक सिट रित्त रहेको छ । सो सिट सरकारको सिफारिसमा राष्ट्रपतिले मनोनित गर्ने सिट भएकाले प्रधानमन्त्रीले उक्त रित्त सिटमा अर्थमन्त्री युवराज खतिवडालाई मनोनित गर्ने प्रयास गरेका थिए । तर नेकपाको सचिवालय बैठकले बहुमतको आधारमा वामदेव गौतमलाई लैजान्

आफ्नो शेयरमा परिणत गर्न साल्टलाई दबाव दिँदै आएको भएपनि साल्ट व्यवस्थापनले त्यसलाई स्वीकार गर्न सक्ने सम्भावना नरहेकोले र साल्ट शेयर धनीहरूले समेत सरकारको दबाव स्वीकार नगर्न व्यवस्थापनलाई आग्रह गरेकाले त्यस विषयमा समिक्षा हुन सकेको छैन ।

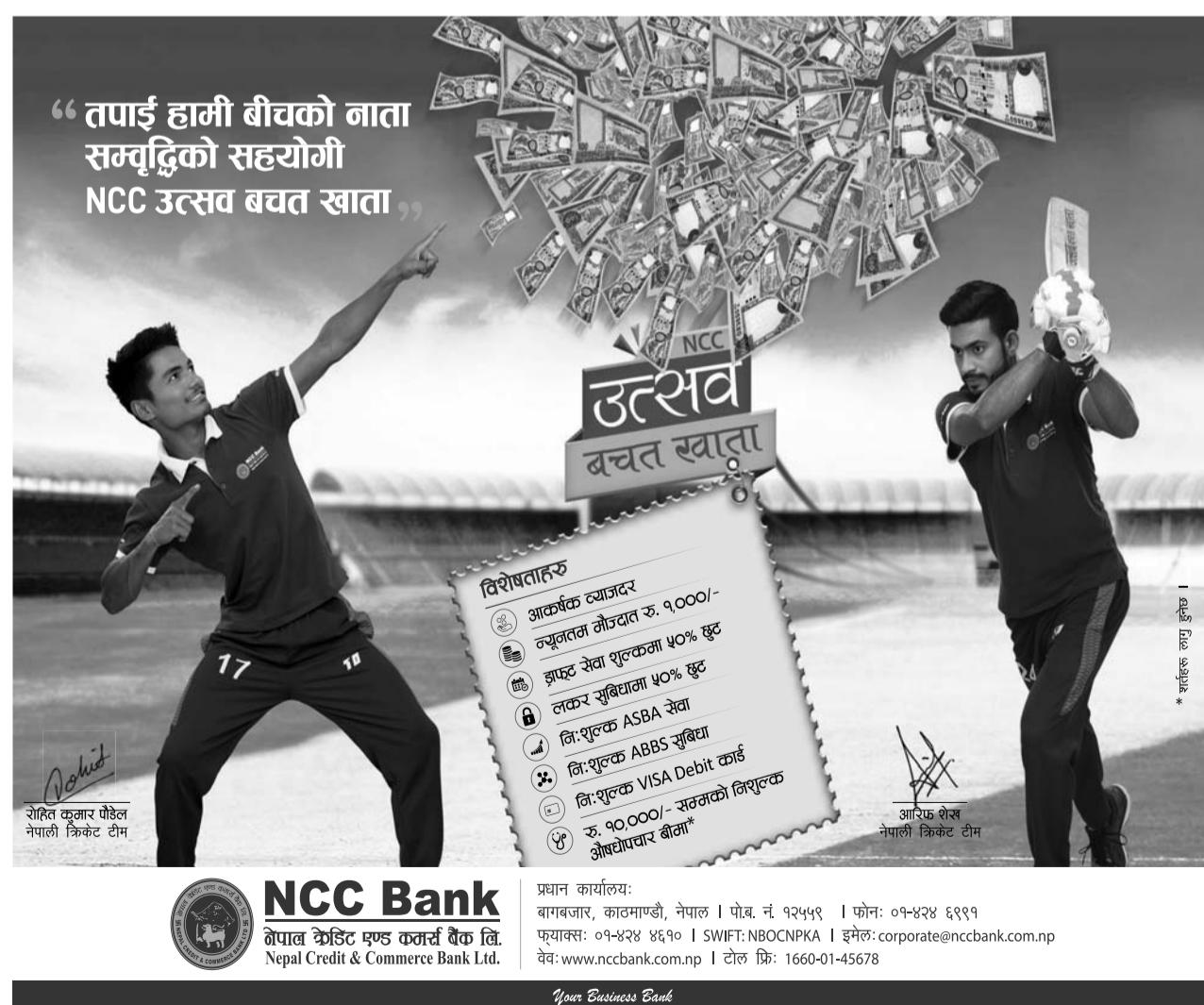
सरकारको राष्ट्रिय उत्पादकत्व तथा
आर्थिक विकास केन्द्रमा २३.९५ प्रतिशत बिम-
संस्थानमा २७७८, विमा कम्पनीमा ४७.५०
नागरिक लगानी कोषमा १० प्रतिशत सेयर-
रहेको छ । सरकारले ५० प्रतिशतभन्दा कमी
शेयर लगानी भएका संस्थानहरूको अध्ययन ग-
समिति नै गठन गरेको हुनाले साल्ट टेडिङ्कका
शेयर विवाद समेत समाधान हुनसक्ने सम्भावन-
देखिएको छ । विभिन्न समयमा साल्टलाई प्राप्त-
पूँजीगत अनुदानलाई मूल्यांकन गरी सरकारले
शेयर बढाउनुपर्ने सरकारको भनाई स्वत गलत
रहेको छ । अनुदानको रकमलाई शेयरमा
परिणत गर्ने चलन विश्वका कुनै मुलुकमा रहेको
हैन । सरकारको चून शेयर स्वामित्व रहेको
साल्टमा लगानी बढाउने कि विनिवेश गर्ने भन्न-
निर्णय समेत उच्चस्तरीय समितिले गर्न सक्ने

निर्णय गरेपश्चात् दुई अध्यक्ष बीचमा बेमेल भएको छ । खतिवडालाई पुन अर्थमन्त्रीमा नियुक्त गरिएपनि उनी कुनैपनि सभाको सदस्य नरहेका हुनाले उनले कि त आउँदो भाद्र २० गते सम्मासा सांसद भइसक्नुपर्ने हुन्छ न त उहाँ मन्त्रीबाट हटनुपर्ने सम्वैधानिक व्यवस्था रहेकोले प्रधानमन्त्री ओली उनै खतिवडालाई नै राष्ट्रियसभामा लैजाने पक्षमा रहनु भएकाले पनि अध्यक्ष दाहाल प्रधानमन्त्री ओलीसँग रुट्ट बनेर चुपचाप बसेको अनुमान गर्न सकिन्छ । अध्यक्ष दाहालले आफ्ना समर्थक पूर्व माओवादी नेताहरूसँग प्रधानमन्त्री ओलीले धोका दिन सक्ने अभिव्यक्ति समेत दिन थालेका सुत्रले दाबी गरेको छ । यसरी पार्टी एकीकरण भएको दुईवर्ष नपुगदै दुई अध्यक्षबीच मनमुठाव आएकाले पनि पार्टी सुस्त अवस्थामा पुगेको हो भन्ने चर्चा समेत चलेको छ ।

देखिन्छ । विनिवेश तथा निजीकरण गरिएका ३० संस्थामध्येका १२ वटा संस्थान खारेज भइसकेका छन् । अहिले कृषि चुन उद्योगको मात्र कानुनी रूपमा अस्तित्व समाप्त भइसकेको छ भने निजीकरण गरिएका १२ वटा उद्योग सञ्चालनमा रहेका छन् । पछिल्लो समयमा सरकारले निजीकरणको नाममा संस्थानहरू कौडीको मूल्यमा विक्रि गरेको थियो । विभिन्न मित्र राष्ट्रहरूले उपहार स्वरूप बनाई दिएका उद्योगहरू समेत निजीकरणको नाममा विक्रि गरिए पनि ३३ी अन्तर्गत गठन भएको साल्ट टेडिङ्ग कर्पोरेसनले भने दिन प्रतिदिन जनताको विश्वास जिल्ल सकेको र मुलुकभरमै आफ्ना शाखा उपशाखा विस्तार गरी तुन, चीनी, दाललगायतका अन्य खाद्य पदार्थहरू सर्वसुलभ रूपमा विक्रि वितरण गर्दै आएकोमा केही कालाव्यापारी र स्वार्थी समूहले त्यसलाई ध्वस्त पार्न प्रयास गरिरहेका हुनाले सरकारले नै साल्टलाई सरकारको सहयोगीको रूपमा सहयोग र समर्थन गर्न आवश्यक छ । विपत् को बेला साल्ट नै जनताको साथी र भरोसाको केन्द्र हो भन्ने सरकारले बुझनुपर्दछ ।

कति रहेका छन् भनेर सार्वजनिक सूचना प्रकाशित गरी सर्वसाधारण जनतालाई जानकारी गराउनुपर्ने अवस्था देखिएको छ । सामान्य वार्डमा उपचार हुन नसक्ने विरामीहरूलाई आइसीयु वार्ड, सीसीयुवार्ड र भेन्टिलेटर राखेँ उपचार गराउनुपर्ने हुन्छ । जब विरामी अस्पताल पुग्छन्, त्यहीं आइसीयु वार्ड, सीसीयुवार्ड भेन्टिलेटर छैन भने जवाफ अस्पतालबाट पाउने गरेका हुनाले अन्य अस्पतालहरूमा त्यस्ता वार्डहरू खोजदाखोजै विरामीको मृत्यु हुने भएकाले आइसीयु वार्ड, सीसीयु वार्ड भेन्टिलेटरको अवस्थाको जानकारी जनतालाई दिनुपर्ने ठड्कारो आवश्यकता देखिन्छ । कुनै कुनै अस्पतालमा आइसीयु वार्ड रहेका छन्, कुनै अस्पतालमा सीसीयु वार्ड र भेन्टिलेटर रहेका छन् भनेर सर्वसाधारण जनतालाई जानकारी गराउने दायित्व सरकारको हो । त्यसैतरी सरकारले अब कैनै विलम्ब नगरी राष्ट्रिय

चिकित्सा आयोगमार्फत मुलुकभरमा रहेका कुन कुन अस्पतालमा कहाँ कति आइसीयु वार्ड, सीसीयु वार्ड र भेन्टिलेटर कति छन् भनेर आयोगले तथ्यांक लिएर सर्वसाधारण जनतालाई त्यसको जानकारी गराउनुपर्दछ । यदि त्यसो भएको खण्डमा विरामीले आइसीयु वार्ड, सीसीयु वार्ड र भेन्टिलेटरको खोजी गर्दा मृत्युवरण गर्न नपरोस । आफ्ना नागरिकहरूको सुरक्षा गर्न दायित्व र कर्तव्य सरकारको भएकाले सरकारले तत्काल आइसीयु वार्ड, सीसीयु वार्ड र भेन्टिलेटर रहेका अस्पतालहरू यी हुन् यति यति वेड रहेका छन् प्रदेशैषपिच्छे आइसीयु वार्ड, सीसीयु वार्ड र भेन्टिलेटर यति छन् भनेर सार्वजनिक रूपमा जानकारी गराएको खण्डमा विरामीले वार्ड खोज्दाखोजै ज्यान गुमाउनुपर्ने अवस्थाको अन्त्य हुन सकछ, त्यसैले सरकारले अविलम्ब त्यसको व्यवस्था गरी जनतालाई जानकारी गराउन् आवश्यक छ ।

सम्पादक/प्रकाशक : देवेन्द्र घड़ाल • कार्यालय : बद्नगर, काठमाडौं • फोन : ८७००२९५, मो. : ९८४९२५४८८५ • ईमेल : abhiyanweekly40@gmail.com • मुद्रण : सनगाभा प्रिण्टिंग प्रेस, बागबजार